МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра менеджменту
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан ФЕУ
Владислав КОРОЛЬКОВ

«29» 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК30 «Сучасні теорії організації »
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет економіки та управління
(найменування факультету)

мова навчання державна

2022 рік

Робоча програма ОК30 «Сучасні теорії організації » для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 073 «Менеджмент» ,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування».
(назва освітньої програми (спеціалізації))
29 » 08 , 2022 року _____ с.

Розробники: Панкова А.Ю., доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Менеджменту

Протокол від « 29 » 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри Менеджменту
(найменування кафедри)

« 29 » серпня 2022 року _____ (Тетяна ПУЛІНА)
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від « 29 » 08 2022 року № 37

« 29 » серпня 2022 року Голова _____ (Владислав КОРОЛЬКОВ)
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів -4</td><td>Галузь знань 073 «Менеджмент»</td><td colspan="2">нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="5">спеціальність (професійне спрямування): 073 «Менеджмент»
Кваліфікація (професійне спрямування):Бакалавр «Управління та адміністрування», спеціальність: 073 «Менеджмент».</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання ____-_____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 105</td><td>8-й</td><td>8-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -</td><td rowspan="9">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
Бакалавр</td><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>- год.</td><td>- год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>63 год.</td><td>94,5 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td>-</td><td>контр. робота</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36,7% до 63,3%

для заочної форми навчання – 6,7% до 93,3%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни "Сучасні теорії організації" опанувати методологічні основи формування ефективної організації, використовуючи сучасні прогресивні підходи до організаційного проектування, методи та засоби інформаційного моделювання управлінських процесів та систем, інструменти сучасного офісу.

Завданням вивчення дисципліни: формування у здобувачів уявлення про ефективну організацію; вивчення факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, опанування сучасних технологій їх аналізу; набуття вміння, здійснювати розподіл повноважень та відповідальності між структурними ланками (підрозділами) організації, використовуючи установчі документи та типові управлінські технології; набуття досвіду створення організації на основі вивчення технологій організаційного проектування, оволодіння методиками інформаційного моделювання управлінських процесів та систем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати **загальні компетентності:**

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

ФК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

ФК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ФК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

ФК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

ФК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

ФК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень**.**

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізітами та постреквізітами дисципліни «Сучасні теорії організації» є дисципліни згідно структурно-логічної схеми підготовки здобувача вищої освіти.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методологічні засади теорії організації

Сутність поняття «організація».

Закони організації. Закони функціонування (статики) організації: закон композиції, закон пропорційності, закон найменших. Закони розвитку (динаміки) організації: закон онтогенезу (перетворення), закон синергії, закон інформованості-упорядкованості, закон єдності аналізу й синтезу, закон самозбереження.

Принципи організації: принцип ланцюгового зв'язку; принцип інгресії; принцип підбору; принцип рухомої рівноваги; принцип слабкої ланки. Групування принципів.

Етапи розвитку організації: зародження, зростання, зрілості, старіння. Збереження рівноваги організації та її цілісності.

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі

Організаційні теорії: класична організаційна теорія; теорії організаційної поведінки; теорія інститутів та інституційних змін; популяційно-екологічна (еволюційна) теорія; тектологія О. Богданова; ноосфера В. І. Вернадського.

Еволюція теоретичних концепцій організації.

Основні моделі організацій: органічна та механістична моделі.

Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.

Тема 3. Організація як **система**

Формування системних уявлень: Платон, Аристотель, Кант, А. Смит. Системність як загальна властивість матерії. Системний підхід (погляд). Стан системи, властивості системи, поведінка системи, дія, подія.

Будова систем: підсистема, елемент, структура, зв'язок. Атрибути зв'язку: спрямованість, сила, характер.

Класифікація систем. Загальна класифікація: абстрактні системи; конкретні системи; відкриті системи; закриті системи; динамічні системи; адаптивні системи; ієрархічні системи, їх характеристики. Класифікація за ознаками: за походженням; за описом змінних; за способом управління; за типом операторів.

Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій. Класифікація організацій за ознаками: класифікація за принципами управління; класифікація за функціональними ознаками; класифікація за ознакою реалізації суспільних функцій; класифікація за ознакою визначення цілі (ціннісно-орієнтовані організації; організації, які формують власні цілі; цілескеровані організації; цілеспрямовані організації; цілеорієнтовані організації; цілепри-датні організації; паразитичні організації).

Тема 4. Організація як соціум

Соціальна організація і соціальна спільність. Людина як елемент соціальної системи. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації.

Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організації.

Механізми регулювання (регулятори) у соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок.

Тема 5. Організаційний процес

Організаційна діяльність. Альтернативні парадигми організаційного процесу. Система управління - кібернетичний підхід.

Принципи управління: принцип розімкненого управління; принцип розімкненого управління з компенсацією обурень; принцип замкненого управління; принцип однократного управління.

Оптимізація управління. Адаптивні й такі, що самі настроюються, системи.

Методи управління: детермінований метод управління; програмно-цільовий метод управління; ціннісно-орієнтований метод управління.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Самоорганізація

Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи. Антиентропійна спрямованість самоорганізації. Сутнісний зміст синергетики.

Синергетична концепція самоорганізації. Основні положення синергетичної концепції самоорганізації. Аттрактори, біфуркація, фрактали, детермінований хаос. Процеси самоорганізації. Необерненість і неповторюваність самоорганізації. Принципи самоорганізації: принцип від'ємного зворотного зв'язку; принцип позитивного зворотного зв'язку Спонтанність і випадковість.

Гнучкість організації. Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації. Гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи. Виробнича гнучкість: фактори та функціональні й структурні ознаки виробничої гнучкості.

Сталість організації. Статична й динамічна сталість. Типи сталості: внутрішня, зовнішня й спадкова сталості; кількісна й структурна сталості. Несталий стан системи. Сталість і управління змінами.

Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації

Внутрішнє середовище організації. Змінні всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди. Культура та імідж організації як її внутрішні фактори. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи; експертні методи; лінійне програмування; динамічне програмування; діагностування (експрес-діагностика, ґрунтовна діагностика); внутрішній моніторинг (моментні спостереження, постійні спостереження).

Зовнішнє середовище організації. Мікрооточення (фактори зовнішнього середовища безпосереднього впливу): партнери; конкуренти; центральні та місцеві органи влади: навколишнє населення; природні умови. Макрооточення (фактори зовнішнього середовища опосередкованого впливу): міжнародні події та оточення; стан економіки; соціокультурні фактори; політичні обставини; розвиток науки й технології; право; соціально-суспільні фактори. Методи дослідження зовнішнього середовища (зовнішній моніторинг): зовнішнє спостереження; цільове спостереження; неформальний пошук; формальний пошук.

Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.

Тема 8. Організаційне проектування

Концептуальні терміни: організаційна форма управління " (ОФУ); відносини: децентралізація; стратегія; структура; виробнича структура; технологічна структура; зв'язок; структура управління; ланка управління; рівень управління. Сутність та етапи організаційного проектування. Методи проектування організаційних форм управління.

Технологія проектування організаційних форм управління. Оцінка ефективності організаційних форм управління..

Криза парадигми традиційного менеджменту. Перспективи розвитку організаційних утворень.

Тема 9. Культура організації

Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Концептуальні підходи до формування організаційної культури. Моделі організаційної культури. Характеристики організаційної культури. Громадянська й корпоративна культури.

Типологія організаційних культур. Визначальні фактори культури організації. Підходи до типізації організаційних культур: факторні моделі цінностей; менталітет і організаційна культура; фундаментальні вірування та цінності; ставлення до часу; конкуруючі цінності. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей: кланова, ієрархічна (бюрократична), ринкова та адхократична культури.

Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Методологічні засади теорії організації	13	3	1	-	-	7	13	0,6	0,5	-	-	10
Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі	13	3	1	-	-	7	13	0,6	0,5	-	-	10
Тема 3. Організація як система	13	3	1	-	-	7	13	0,6	0,5	-	-	10
Тема 4. Організація як соціум	13	3	1	-	-	7	13	0,6	0,5	-	-	10
Тема 5. Організаційний процес	13	3	1	-	-	7	13	0,6	0,5	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	**65**	**15**	**5**	**-**	**-**	**35**	**65**	**3**	**2,5**	**-**	**-**	**50**
Змістовий модуль 2												
Тема 6. Самоорганізація	10	3	3	-	-	7	10	0,75	0,5	-	-	11
Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації	10	3	2	-	-	7	10	0,75	0,5	-	-	11
Тема 8. Організаційне проектування	10	3	3	-	-	7	10	0,75	0,5	-	-	11
Тема 9. Культура організації	10	3	2	-	-	7	10	0,75	0,5	-	-	11,5
Разом за змістовим модулем 2	**40**	**12**	**10**	**-**	**-**	**28**	**40**	**3**	**2**	**-**	**-**	**44,5**
Усього годин	**105**	**27**	**15**	**-**	**-**	**63**	**105**	**6**	**4,5**	**-**	**-**	**94,5**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Ден.
1	**Методологічні засади теорії організації** Сутність поняття «організація». Закони організації.	1

2	**Основні організаційні теорії та моделі** Аналіз організаційних моделей, що застосовуються сучасними вітчизняни-ми підприємствами, виявлення їхніх переваг та недоліків	1
3	**Організація як система.** Складання кейсу щодо діяльності організації (паспорт організації; опис організаційного дизайну: завдання, структура, організаційні процеси, система управління персоналом; якісний аналіз персоналу в організації; аналітичний коментар)	1
4	**Організація як соціум.** Пошук прикладів соціальних організа-цій серед існуючих українських підприємств	1
5	**Організаційний процес** Охарактеризувати організаційну структуру та оцінити її ефективність на прикладі реального підприємства	1
6	**Самоорганізація** Порівняльний аналіз існуючих організаційних структур управління. Виявлення передумов їхнього застосування для підприємств різних сфер діяльності та форм власності	3
7	**Зовнішнє й внутрішнє середовище організації** Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації з використанням сучасних методів аналізу (SWOT-аналізу та PEST-аналізу)	2
8	**Організаційне проектування** Проектування ефективної організаційної структури	3
9	**Культура организації** Характеристика організаційної культури реального підприємства	2
	Разом	15

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи студента.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

– опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

– вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

– підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;

– систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

– виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій студентській конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення студентом на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких студент на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

№ з/п	Назва теми	Заочн
1	**Методологічні засади теорії організації** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1.Які етапи життєвого циклу організації включаються до статичну групу, які в динамічну групу? 2. Чим відрізняються закони організації від законів для організації, як співвідносяться між собою, і в чому їх особливість? 3. Який вплив роблять зовнішні і внутрішні чинники на стійкість організації? 4. Суть і зміст рівня самозбереження. 5. Яке практичне значення має закон самозбереження в процесі забезпечення безпеки організації, персоналу та керівників? 6. У чому суть розвитку організації? Дискусія. Ваш опонент говорить, що менеджеру-практику нема чого забивати голову теорією організації. Спробуйте довести зворотне. ІІІ. Вирішити управлінську ситуацію.	10
2	**Основні організаційні теорії та моделі** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Які існують організаційні теорії? Що прийнято називати організаційної наукою? 2. Як розвивалася організаційна наука в Європі? 3. Коли почали проводитися систематизовані дослідження по теорії організації? 4. Назвіть відомих Вам основоположників організаційної науки. 5. Які перспективи розвитку теорії організації? 6. Яка головна думка концепції про «ноосферу» В.І.Вернадського? 7. У чому полягає внесок А.А. Богданова у розвиток теорії організації? 8. Які концептуальні погляди А.А. Богданова на основні етапи і зміст теорії організації? 9. У чому сутність тектологіческого процесу, розробленого А.А. Богдановим? ІІІ. Вирішити управлінську ситуацію.	10
3	**Організація як система** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Дайте характеристику науковим основам становлення і розвитку організаційно-управлінської думки. 2. Сформулюйте поняття «парадигма» соціальних наук. 3. Чому спосіб життя і система цінностей виступають як органи ¬ зує ланка і основа механізму громадської організації? 4. Розкрийте взаємозв'язок між системами цінностей, установок і витоків розвитку організаторської думки.	10

	5. Хто з учених античного періоду розкрив витоки розвитку ор-ганізаторской думки в суспільстві? 6. Оцініть внесок вчених Давньої Греції Платона, Аристотеля і Конфуція в Китаї в розвиток організаторської думки. ІІІ. Вирішити управлінську ситуацію.	
4	**Організація як соціум** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Що таке харизма? 2. Як Ви уявляєте собі харизматичні групи? 3. Охарактеризуйте мотиви, службовці вихідним моментом для створення організацій. 4. Що розуміється під соціальною системою, які її основні структурні елементи? 5. Перелічіть і розкрийте сутність підходів до поняття «соціальна організація». 6. Які особливості еволюції соціально-економічних систем? 7. З чого складаються внутрішнє і зовнішнє середовище організації? 8. Індивід у соціальній організації. 9. Роль невизначеності у формуванні соціальних спільнот. 10. Який склад соціальних і економічних зв'язків в організації? ІІІ. Вирішити управлінську ситуацію.	10
5	**Організаційний процес** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Альтернативні парадигми організаційного процесу. 2. Організація і управління. 3. Принцип розімкненого управління. 4. Принцип замкнуного управління. 5. Адаптивне управління. 6. Принцип одноразового управління. 7. Кібернетичний підхід в теорії управління. 8. Детермінований метод управління. 9. Програмно-цільовий метод управління. 10. Ціннісно-орієнтований метод управління. ІІІ. Вирішити управлінську ситуацію.	10
6	**Самоорганізація** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1.Що таке синергетика? 2. В Чому полягає Синергетична Концепція самоорганізації? 3.У чому полягає антіентропійна спрямованість самоорганізації? 4. Що таке ат трактори, біфуркація, фрактал? 5. Які Основні процеси самоорганізації? 6. Розкрийте сутність поняття «детермінований хаос». 7. У чому суть поняття «детермінований хаос», «ефект метелика»? 8. Які існують основні теорії самоорганізації? 9.У чому заслуга вченого-дослідника Іллі Пригожина? 10.Хто перший визначив термін «синергетика», у чому основний сенс поняття. 11.Який зв'язок синергетики з самоорганізацією? 12.Обгрунтуйте і розкрийте зміст понять «принцип доміно», «теорія доміно», «теорія катастроф». 13. Розкрийте суть понять «атрактори», «біфуркація», «ентропія» їх зв'язок з самоорганізацією.	11

	III. Вирішити управлінську ситуацію.	
7	**Зовнішнє й внутрішнє середовище організації** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Що входить в поняття «організаційна середу» (організаційне оточення). 2. Для чого необхідно проводити аналіз зовнішнього середовища організації. 3. Яка існує взаємозв'язок і взаємозалежність факторів зовнішнього середовища. 4. Поняття ділового середовища. Синоніми: функціональна середу, ближня середа. 5. У чому полягає унікальність поєднання факторів ділового середовища для організації (Фактори ділового середовища: споживачі, конкуренти, партнери, регулятори, профспілки). 6. Що входить в поняття загальної середовища. 7. Охарактеризуйте середу непрямого і прямого впливу. 8. Система чинників загальної середовища: культура, економіка, соціум (соціальні фактори), закони, політика. III. Вирішити управлінську ситуацію.	11
8	**Організаційне проектування** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Чим відрізняється поняття «проектування» від понять «конструювання» і «планування»? 2. У чому полягає основна суть організаційного проектування? 3. Наведіть основні етапи процесу організаційного проектування. 4. Розбір зрозуміти: структура Управління; Ланка Управління; Рівень Управління. 5. Які Переваги та недолікі традіційніх організаційніх форм Управління. 6. Які Переваги та недолікі адаптивних організаційніх форм Управління. 7. Основні методологічні принципи проектування організаційніх форм Управління. III. Вирішити управлінську ситуацію.	11
9	**Культура организации** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Яке місце займає організаційна культура в організаційному поведінці? 2. У чому суть і зміст організаційної культури людини, компанії і суспільства? 3.Чем визначається організаційна культура особистості? 4. Яке існує відношення між організаційною культурою і культурою організації? 5.Назовите основні шляхи формування організаційної культури в організації. 6.Що розуміється під терміном «культура» в загальному, плані? 7.У чому проявляється статика і динаміка культури в організаційних відносинах? 8. Які елементи формують мистецтво управлінської діяльності керівника? 9. Дайте характеристику методів підтримки культури організації. 10. Які існують методи вимірювання організаційної культури? 11.Раскройте необхідність використання інформаційних технологій в організаційній культурі. 12.Дайте характеристику найбільш поширених видів інформаційних технологій, що використовуються при сильної організаційної культури. 13. Що мається на увазі під поняттями «особистість, що визначає розвиток фірми» і «правляча верхівка фірми»? Як їх можна віднести до організаційної культури? III. Вирішити управлінську ситуацію.	11,5
	Разом	94,5

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study).

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Викладання курсу передбачає використання наступних груп методів навчання:

1) словесні методи:

- *розповідь* - цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;

- *пояснення* - метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;

- *бесіда*, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань;

- *навчальна дискусія* – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій / обговорень з певної проблеми в малих групах;

- *лекція* - передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою;

2) наочні методи:

- *ілюстрація* - передбачає розкриття сутності предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

- *демонстрація* - метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування (наприклад, перегляд навчального кінофільму);

3) практичні методи, які сприяють формуванню та закріпленню практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань. Ця група методів включає до себе виконання *вправ, практичних робіт,* аналіз *проблемних ситуацій*, проведення *досліджень, ділових ігор,* підготовку *есе, рефератів* тощо.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.	Розуміти аспекти організаційного порядку. Типологію організацій. Класифікацію організацій за ознаками: класифікація за принципами управління; класифікація за функціональними ознаками; класифікація за ознакою реалізації суспільних функцій; класифікація за ознакою визначення цілі (ціннісно-орієнтовані організації; організації, які формують власні цілі; цілескеровані організації; цілеспрямовані організації; цілеорієнтовані організації; цілепри-датні організації; паразитичні організації).
ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи. Антиентропійна спрямованість самоорганізації. Сутнісний зміст синергетики. Синергетична концепція самоорганізації. Основні положення синергетичної концепції самоорганізації. Аттрактори, біфуркація, фрактали, детермінований хаос. Процеси самоорганізації. Необерненість і неповторюваність самоорганізації. Принципи самоорганізації: принцип від'ємного

	зворотного зв'язку; принцип позитивного зворотного зв'язку Спонтанність і випадковість. Гнучкість організації. Гнучкість процесу: гнучкість орієнтації й реалізації. Гнучкість системи: фактори й результати гнучкості системи. Виробнича гнучкість: фактори та функціональні й структурні ознаки виробничої гнучкості. Сталість організації. Статична й динамічна сталість. Типи сталості: внутрішня, зовнішня й спадкова сталості; кількісна й структурна сталості. Несталий стан системи. Сталість і управління змінами.
ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації	Здатність до розуміння концептуальних термінів: організаційна форма управління " (ОФУ); відносини: децентралізація; стратегія; структура; виробнича структура; технологічна структура; зв'язок; структура управління; ланка управління; рівень управління. Сутність та етапи організаційного проектування. Методи проектування організаційних форм управління. Технологія проектування організаційних форм управління. Оцінка ефективності організаційних форм управління.. Криза парадигми традиційного менеджменту. Перспективи розвитку організаційних утворень.
ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.	Здатність до розуміння середовища організації. Існування внутрішнього та зовнішнього середовища. Змінні всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди. Культура та імідж організації як її внутрішні фактори. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи; експертні методи; лінійне програмування; динамічне програмування; діагностування (експрес-діагностика, ґрунтовна діагностика); внутрішній моніторинг (моментні спостереження, постійні спостереження). Зовнішнє середовище організації. Мікрооточення (фактори зовнішнього середовища безпосереднього впливу): партнери; конкуренти; центральні та місцеві органи влади: навколишнє населення; природні умови. Макрооточення (фактори зовнішнього середовища опосередкованого впливу): міжнародні події та оточення; стан економіки; соціокультурні фактори; політичні обставини; розвиток науки й технології; право; соціально-суспільні фактори. Методи дослідження зовнішнього середовища (зовнішній моніторинг): зовнішнє спостереження; цільове спостереження; неформальний пошук; формальний пошук. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.

ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	Здатність до розуміння середовища організації. Існування внутрішнього та зовнішнього середовища. Змінні всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди. Культура та імідж організації як її внутрішні фактори. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи; експертні методи; лінійне програмування; динамічне програмування; діагностування (експрес-діагностика, ґрунтовна діагностика); внутрішній моніторинг (моментні спостереження, постійні спостереження).

12.Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Державне та регіональне управління», згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- залік / екзамен;
- поточне усне опитування;
- оцінка виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- оцінка виконання та захисту контрольної роботи (для заочної форми навчання)
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- підсумковий контроль у формі заліку по білетах .

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Бєліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи систем та системного аналізу» включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводиться ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Для дисципліни «Основи систем та системного

аналізу» такими дисциплінами є основні положення теорії пізнання, філософії, логіки, які визначають фундаментальні основи суспільства та мислення.

За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи систем та системного аналізу» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов’язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проектів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти *денного відділення* поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямами:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, участь в експресопитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни «Основи систем та системного аналізу» проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти.

Завдання заліку включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Також передбачається **порядок зарахування пропущених занять**: усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховані види робіт, які надані в таблиці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ

Види роботи		Кількість	Оцінка за 1 вид роботи	Всього за вид
1 Письмова робота				
1.1	Тести	10	3	30
1.2	Теоретичні питання	2	10	20
	УСЬОГО	12	-	50
2 Робота студента на протязі модульного тижня				
2.1	Конспект лекцій	1	5	5
2.2	Рішені і здані практичні завдання	1	5	5
2.3	Тести для поточного контролю	10	3	30
2.4	Самостійна робота студента	1	5	5
2.5	Присутність на занятті	1	5	5
	УСЬОГО	6	-	50
	РАЗОМ			100 балів

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2					
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	
8	8	8	8	9	9	10	10	10	10	10	100

Т1, Т2 ... Т11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Теорія організації» для здобувачив спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Укл. А.Ю.Панкова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019, 30 с.
2. Методичні вказівки для проведення самостійних та індивідуальних занять з дисципліни «Теорія організації» для здобувачив спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».Укл. А.Ю.Панкова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019, 66 с.
3. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з курсу «Теорія організації» для здобувачив спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Уклад. А.Ю. Панкова. Запоріжжя, ЗНТУ, 2019, 34 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Баценко Л.М. Теорія організації : навч. посіб. ; Сум. нац. аграр. ун-т. Суми : Мрія, 2016. 362 с.
2. Демчук О.Н. Теория организации: Учеб. пособие – М.: Флінта: МПСИ, 2009. – 264 с.
3. Керівництво організацією : навч. посіб. / О.Є Кузьмін, Н. Т. Мала, І.С. Процик. Львів: Вид-во нац.ун-ту «Львівська політехніка». 2008. 244 с.
4. Марченко О. М. Томаневич Л. М. Теорія організації: навч. посіб.,; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2015. 359 с.
5. Мельник А. Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. Муніципальний менеджмент: підручник. 2-е вид. Тернопіль, 2019.
6. Мильнер Б.З. Теория организации: Учебник. – 7-е изд., перераб. и доп. М.: ИНФРА-М, 2009. 864 с.
7. Латфуллин Г.Р., Райченко А.В. Теория организации: учебник для вузов.- Спб.: Питер, 2005.395 с.
8. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн.. – К. : Знання, 2008. 320 с.
9. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник ; Терноп. нац. екон. ун-т. 2-е видання. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 287 с.
10. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 287 с.
11. Мильнер Б.З. Теория организации: учебник.- 5-е изд., перераб. и доп. М.: ИНФРА-М, 2005.720 с.
12. Парахина В.Н., Федоренко Т.М. Теория организации: Учебное пособие. 5-е изд. М.: КНОРУС, 2009. 296 с.
13. Парахина В.Н. Теория организации: учебное пособие. 3-е изд., стер.- М.: КНОРУС, 2007. 296 с.
14. Шеметов П.В. Теория организации: курс лекций/ Шементов П.В., Петухова С.В. М.: Изд-во Омега-Л, 2006. 282 с.

Допоміжна

1. Андрушків Б. М. Основи менеджменту. Львів : Світ, 2005.294 с.
2. Бородіна О.А. Адміністративний менеджмент : навч. пос. Маріуполь: ПДТУ. 2015. 84 с.
3. Василенко В.А., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління. Навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2003. 396с.
4. Велещук С.С. Техніка адміністративної діяльності: навч.посібник / За заг.ред. А.Ф. Мельник. Тернопіль, ТНЕУ «Економічна думка». 2011. 320с .
5. Гевко О.Б., Шведа Н.М. Стратегічне управління: Навчальний посібник. Для студентів усіх форм навчання напряму 6.030601 «Менеджмент» Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2016. 152 с.
6. Дафт Р. Теория организации: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации»/Ричард Л. Дафт; пер. с англ. под ред. Э.М.Короткова; предисловие Э.М.Короткова. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009.736 с.
7. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч.-метод. комплекс / Г. Л. Монастирський, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна. Тернопіль : Економічна думка, 2007. 84 с.
8. Осовська Г.В., Осовський О А. Менеджмент організацій: Підручник. К.: Кондор, 2009. 680
9. Парахина В. Н. Теория организаций: учебн. пособ. / В. Н. Па-рахина, Т. А. Федоренко. М. : КНОРУС, 2006. 296 с.

10. Подлесных Теория организации: Хрестоматия. 2-е изд./ Пер. с англ. под ред. Т.Н.Клеминой; Высшая школа менеджмента СПбГУ. - СПб.: Изд-во «Высшая школа менеджмента», 2010. 573 с.

11. Третьякова Е.П. Теория организации: учебное пособие. – М.:КНОРУС, 2009. 224 с.

12. Шеметов П.В. Теория организации: Учебное пособие. – 5-е изд., испр. М.: Издательство: Омега-Л, 2010 г. 274 с.

Інформаційні ресурси

1. ЛигаБизнесИнформ. – Режим доступа : www.liga.net.

2. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.nau.kiev.ua.

3. Право. Украина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.

4. Украинское право [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ukrpravo.com.